

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera a soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáckové ve věci

žalobkyně: JUDr. P. S.
bytem XXX

proti

žalovanému: Úřad městské části Praha 6
sídlem Československé armády 601/23, Praha 6

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se vrací zaplacená jistota na předběžné opatření ve výši 10 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá, aby soud určil, že postupem žalovaného spočívajícím v uchovávání v evidenci, používání a zpřístupňování (tj. šíření) individuálního plánu ochrany dítěte z 27. 1. 2026, vyhotoveného Městským úřadem Žatec ve věci nezletilého syna žalobkyně A. F. Š. (dále jen „IPOD“), bylo nezákonně zasaženo do práv žalobkyně, a aby žalovanému zakázal pokračovat v tomto zásahu, zejména zakázal uvedený IPOD dále předávat, poskytovat, sdílet, zpřístupňovat či jinak šířit jakékoli třetí osobě nebo instituci a používat jej jako úřední podklad, a aby žalovanému přikázal odstranit následky zásahu.
2. Žalobkyně má za to, že IPOD obsahuje neověřená a nepravdivá tvrzení, proto jeho uchovávání v evidenci, používání jako úředního podkladu a šíření představuje nezákonný zásah žalovaného.
3. Současně s žalobou podala žalobkyně návrh na vydání předběžného opatření.
4. Soud se nejprve zabýval otázkou projednatelnosti žaloby.
5. Podle ustálené judikatury správních soudů platí, že soud musí nejprve posoudit, zda žalobou označené jednání veřejné správy může být vůbec zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Pokud je již

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

z povahy věci zjevné a nepochybné, že takové jednání zásahem být nemůže, soud žalobu odmítne. Tento závěr byl formulován mimo jiné v rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160; ačkoli byl tento rozsudek následně zrušen nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 635/18 z důvodů týkajících se posouzení lhůt u trvajících zásahů a procesní překvapivosti, uvedený obecný závěr o nutnosti zkoumat myslitelnost tvrzeného zásahu nebyl zpochybněn a navazující judikatura jej nadále používá (např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 25/2020-61).

6. Podle § 82 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. V tomto typu žaloby musí tedy žalobce vymezit, v čem spatřuje nezákonný zásah, a ze žalobního tvrzení musí být patrný též správní orgán, jemuž je tento zásah přiřítelný. Účinky podané žaloby pak nastupují pouze ve vztahu k tvrzenému nezákonnému zásahu, který žalobce v žalobě označil.
7. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu je předpokladem pro poskytnutí ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu kumulativní naplnění následujících pěti podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka) (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Aps 5/2012-38). Není-li tedy byť jen jediná ze zákonných podmínek splněna, nelze ochranu před zásahem správního orgánu poskytnout (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, či rozsudek ze dne 9. 1. 2013, č. j. 1 Aps 10/2012-20).
8. Žalobkyně jako tvrzený zásah označuje postup žalovaného spočívající v uchovávání, používání a zpřístupňování IPOD ze dne 27. 1. 2026, vyhotoveného Městským úřadem Žatec. Nezákonnost postupu žalovaného dovozuje především z toho, že IPOD údajně obsahuje neověřená a nepravdivá tvrzení a že při jeho „uchovávání v evidenci“ žalovaného či při „zpřístupňování“ žalovaným může být použit jako podklad v dalších řízeních nebo před dalšími institucemi.
9. Soud předně uvádí, že IPOD nebyl vyhotoven žalovaným, nýbrž Městským úřadem Žatec. Námitky směřující proti samotné formulaci skutkových závěrů obsažených v IPOD proto nejsou bez dalšího přiřítelné žalovanému. Žalovanému by mohl být přiřítelný pouze jeho vlastní postup spočívající v tom, že s již existujícím dokumentem určitým způsobem nakládá.
10. Žalobkyně netvrdí konkrétní vlastní úkon žalovaného, jímž by žalovaný závěry obsažené v IPOD samostatně převzal, doplnil, autoritativně aproboval nebo na jejich základě vůči žalobkyni učinil konkrétní opatření.
11. Soud při posouzení projednatelnosti žaloby vycházel ze skutkových tvrzení žalobkyně, aniž by v této fázi dokazoval pravdivost či nepravdivost hodnocení obsažených v IPOD či hodnotil správnost postupu Městského úřadu Žatec při jeho vyhotovení; zkoumal pouze, zda žalobkyně vůči nyní žalovanému popsala takové jednání, které může být přímým zásahem do jejích vlastních veřejných subjektivních práv.

12. IPOD je zákonem předpokládaným nástrojem sociálně-právní ochrany dítěte. Podle § 10 odst. 3 písm. d) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny zpracovává individuální plán ochrany dítěte, který vymezuje příčiny ohrožení dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření. Podle § 10 odst. 5 téhož zákona se IPOD vypracovává od počátku doby poskytování sociálně-právní ochrany a pravidelně se aktualizuje. Obsah IPOD dále konkretizuje § 2 vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Podle jeho odst. 1 IPOD obsahuje mimo jiné soubor opatření vedoucích k ochraně dítěte, jejich cíle, rozsah a způsob naplňování.
13. IPOD sám o sobě není správním rozhodnutím ani jiným autoritativním aktem, jímž by žalovaný přímo zakládal, měnil, rušil nebo závazně určoval práva a povinnosti žalobkyně. Opatření uvedená v IPOD mají povahu plánovacích, koordinačních a podpůrných opatření v rámci sociálně-právní ochrany dítěte. Případné povinnosti rodičů vůči orgánům sociálně-právní ochrany dětí vyplývají přímo ze zákona nebo z konkrétních navazujících úkonů orgánu sociálně-právní ochrany dětí, nikoli ze samotné existence IPOD.
14. Samotná existence IPOD jako zákonem předpokládaného dokumentu sociálně-právní ochrany dítěte (§ 10 odst. 3 písm. d) a § 10 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb.) ani jeho zpracování a vedení ve spisové dokumentaci orgánu sociálně-právní ochrany dětí bez dalšího nepředstavují přímý zásah do veřejných subjektivních práv žalobkyně. Vedení IPOD ve spisové dokumentaci orgánu sociálně-právní ochrany dětí (tedy slovy žalobkyně „uchovávání v evidenci“) není samo o sobě excesem, nýbrž součástí zákonného režimu evidence a spisové dokumentace (§ 54 písm. a) ve spojení s § 6; § 55 odst. 1 téhož zákona].
15. Zákon současně výslovně omezuje nakládání s údaji obsaženými ve spisové dokumentaci. Podle § 55 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb. je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn využít údaje obsažené ve spisové dokumentaci týkající se dítěte pouze v zájmu dítěte při zajišťování sociálně-právní ochrany. Tento účelový limit je třeba vykládat v návaznosti na § 5 zákona č. 359/1999 Sb., podle něhož je předním hlediskem sociálně-právní ochrany zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Nakládání s údaji obsaženými ve spisové dokumentaci orgánu sociálně-právní ochrany dětí tedy podléhá zvláštní právní úpravě.
16. Orgány sociálně-právní ochrany jsou podle § 51 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. povinny sdělovat si navzájem údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, avšak pouze v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů. Další případy, v nichž orgán sociálně-právní ochrany poskytuje údaje jiným orgánům či osobám, jsou upraveny zejména v § 51 odst. 3 až 5 zákona č. 359/1999 Sb. Současně jsou zaměstnanci orgánů sociálně-právní ochrany a další zákonem vymezené osoby povinny zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, s nimiž se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s ní seznámili (§ 57 odst. 1 a 2 zákona č. 359/1999 Sb.).
17. Jinými slovy, zákon č. 359/1999 Sb. předpokládá, že orgány sociálně-právní ochrany budou s údaji ze spisové dokumentace v nezbytném rozsahu pracovat a za zákonem stanovených podmínek si je sdělovat mezi sebou, případně jiným příslušným orgánům.
18. O přímém zásahu do veřejných subjektivních práv žalobkyně by bylo možno uvažovat tehdy, pokud by žalobkyně tvrdila a konkrétně doložila, že žalovaný zpřístupnil IPOD jako

dokument zpracováváný podle § 10 odst. 3 písm. d) a § 10 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb. osobě, která nebyla oprávněna se s touto částí spisové dokumentace seznámit, popřípadě že žalovaný údaje obsažené v tomto dokumentu použil mimo zákonný účel sociálně-právní ochrany dítěte, a současně by tvrdila a doložila, že se jednalo o přímý zásah do jejích práv (tedy nikoli práv dítěte či jiné osoby).

19. Žalobkyně sice uvádí, že individuální plán ochrany dítěte byl dne 8. 4. 2026 zpřístupněn otci nezletilého, současně jej však sama označuje za otce dítěte a za účastníka probíhajícího opatrovnického řízení. Rodičovská odpovědnost zásadně náleží oběma rodičům (§ 865 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) a zahrnuje mimo jiné péči o dítě, ochranu dítěte, udržování styku s dítětem, zastupování dítěte a vzájemné poskytování podstatných informací o dítěti mezi rodiči (§ 858 odst. 1 občanského zákoníku). Z pouhého tvrzení, že IPOD byl zpřístupněn otci nezletilého, jenž je zároveň účastníkem probíhajícího opatrovnického řízení, proto bez dalších konkrétních skutkových okolností nevyplývá, že by žalovaný zpřístupnil tento dokument osobě stojící mimo zákonný režim ochrany dítěte nebo mimo účel, pro který je spisová dokumentace orgány sociálně-právní ochrany dětí vedena. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí přitom s přístupem rodiče dítěte ke spisové dokumentaci za stanovených podmínek počítá. Pravidla nahlížení do spisové dokumentace jsou upravena v § 55 odst. 3 tohoto zákona, který upravuje mimo jiné nahlížení dítěte, jeho zákonného zástupce, opatrovníka nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, a současně stanoví, za jakých podmínek se umožnění nahlédnutí nepovažuje za porušení povinnosti mlčenlivosti. Otec dítěte přitom je zákonným zástupcem dítěte a není jakoukoli „třetí osobou“, jak se žalobkyně snaží v žalobě podsunout.
20. Žalobkyně netvrdí konkrétní okolnosti, z nichž by vyplývalo, že žalovaný poskytl IPOD osobě zjevně neoprávněné, mimo účel sociálně-právní ochrany dítěte nebo mimo rámec probíhajícího opatrovnického řízení. Za takové tvrzení nelze považovat samotný nesouhlas žalobkyně s obsahem IPOD ani její obavu, že otec dokument využije ve svůj prospěch v opatrovnickém řízení.
21. Žalobkyně netvrdí, že by otec nezletilého byl zbaven rodičovské odpovědnosti, že by výkon jeho rodičovské odpovědnosti byl v rozsahu relevantním pro seznámení s IPOD omezen či pozastaven, že by mu soud zakázal přístup k informacím o dítěti, ani že by žalovaný poskytl IPOD mimo zákonný režim nahlížení do spisové dokumentace či poskytování údajů podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Ze žaloby plyne toliko to, že IPOD byl zpřístupněn otci dítěte, který je současně účastníkem probíhajícího opatrovnického řízení. Takové tvrzení samo o sobě nepostačuje k závěru, že žalobkyně popsala myslitelný přímý zásah žalovaného do svých práv.
22. V rozsahu, v němž žalobkyně namítá možné použití IPOD v řízení vedeném u Okresního soudu v Lounech, jde o účinek zprostředkovaný až postupem účastníků tohoto řízení a rozhodovací činností opatrovnického soudu. O tom, zda IPOD bude v opatrovnickém řízení proveden jako důkaz, jakou mu soud přizná důkazní hodnotu a zda skutkové závěry v něm uvedené odpovídají skutečnosti, rozhoduje soud v opatrovnickém řízení. Správní soud v řízení podle § 82 s. ř. s. nemůže předjímat hodnocení důkazů v jiném soudním řízení ani nahrazovat procesní obranu žalobkyně v tomto řízení.
23. Jinými slovy, pokud by otec dítěte předložil IPOD opatrovnickému soudu, půjde o procesní úkon účastníka opatrovnického řízení. Pokud by si údaje vyžádal opatrovnický soud, půjde o poskytování údajů soudu v zákonném režimu. Ani v jednom případě nelze v řízení podle

§ 82 s. ř. s. předjímat, zda soud IPOD provede jako důkaz, zda jej bude považovat za relevantní a jak se vypořádá s námitkami žalobkyně proti jeho obsahu. Lze dodat, že zákon o sociálně-právní ochraně dětí ostatně s poskytováním údajů soudu pro občanské soudní řízení výslovně počítá, jsou-li tyto údaje pro takové řízení potřebné [§ 51 odst. 5 písm. a) bod 1 zákona č. 359/1999 Sb.].

24. Obava, že otec jako soukromá osoba nebo účastník jiného řízení využije dokument ve svůj prospěch, není sama o sobě přičitatelná žalovanému jako správnímu orgánu.
25. Lze připustit, že konkrétní úkony orgánu sociálně-právní ochrany dětí mohou za určitých okolností představovat zásah přezkoumatelný podle § 82 s. ř. s., zejména jde-li o faktické úkony přímo vůči rodiči nebo dítěti, jako např. neoprávněné zpřístupnění údajů osobě stojící mimo zákonný režim nebo jiné jednání bezprostředně zasahující do právní sféry dotčené osoby. Takto však žaloba svůj předmět nevymezuje. Žalobkyně brojí proti existenci, vedení (uchovávaní), zpřístupnění otci dítěte a možnému podkladovému použití IPOD vyhotoveného jiným orgánem ve věci nezletilého dítěte. V takto vymezené podobě chybí myslitelné tvrzení přímého a žalovanému přičitatelného zásahu do vlastních veřejných subjektivních práv žalobkyně; v rozsahu, v němž se žalobkyně domáhá zákazu pokračování v zásahu či odstranění jeho následků, nejsou tvrzeny ani konkrétní trvajících účinky zásahu, které by byly přímo přičitatelné žalovanému.
26. Nelze tedy než dovést, že u žalobou vymezeného zásahu je zjevně vyloučeno splnění již 1. podmínky, tj. přímého dopadu na veřejná subjektivní práva žalobkyně. Samotné vedení dokumentu ve spisové dokumentaci správního orgánu, pokud k němu dochází v mezích zákonem stanovené evidenční povinnosti, nemůže bez dalšího představovat zásah. Tvrzené dopady do rodičovských práv, profesní integrity či dobré pověsti jsou žalobou spojovány především s možným budoucím použitím IPOD jinými osobami nebo jinými orgány, zejména v opatrovnickém řízení. Takové zprostředkované dopady nemohou založit projednatelnost zásahové žaloby proti nyní žalovanému.
27. Soud proto dospěl k závěru, že žalobou vymezené jednání žalovaného nemůže být v nyní tvrzené podobě zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Chybí myslitelné tvrzení přímého a žalovanému přičitatelného zásahu do veřejných subjektivních práv žalobkyně. Tento nedostatek je neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, a soud proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
28. Z žalobních tvrzení se jeví, že žalobkyně ve skutečnosti nebrojí proti konkrétnímu zásahu žalovaného, nýbrž proti samotné existenci a obsahu IPOD a proti jeho možnému využití v jiných řízeních. Zásahová žaloba nemá a nemůže sloužit jako předstižný prostředek k vyloučení podkladu z opatrovnického řízení nebo k faktickému plošnému zákazu nakládání s dokumentací sociálně-právní ochrany dětí.
29. V rozsahu, v němž žaloba fakticky směřuje k ochraně práv nezletilého dítěte, zejména k přezkumu toho, zda má být o nezletilém veden IPOD a jaké údaje mají být v jeho dokumentaci obsaženy, je třeba dodat, že žalobkyně žalobu podala jako fyzická osoba domáhající se ochrany vlastních práv, nikoli jménem nezletilého. V této části se tedy nedomáhá ochrany vlastních veřejných subjektivních práv. Tento závěr pouze doplňuje hlavní důvod odmítnutí žaloby, jímž je absence myslitelného tvrzení přímého a žalovanému přičitatelného zásahu do práv žalobkyně.

30. Soud jen na okraj poznamenává, že v žalobě je uvedena skutková okolnost, že žalovaný byl dne 23. 3. 2026 ustanoven Okresním soudem v Lounech kolizním opatrovníkem nezletilého syna žalobkyně. Pokud by žaloba směřovala proti tomu, jak žalovaný s IPOD nakládá v postavení kolizního opatrovníka nezletilého v řízení před opatrovnickým soudem, nešlo by o výkon vrchnostenské veřejné správy. Činnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí jako kolizního opatrovníka, spočívající zejména v procesních úkonech vůči soudu, není přezkoumatelná ve správním soudnictví. Případné námitky proti takovému postupu je třeba uplatnit v řízení, v němž byl kolizní opatrovník ustanoven (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 110/2022-28). Tím není dotčeno, že jiné úkony orgánu sociálně-právní ochrany dětí činěné v jeho veřejnoprávní působnosti mohou za splnění zákonných podmínek podléhat přezkumu správních soudů.
31. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žaloba byla odmítnuta.
32. Žalobkyně zaplatila 10 000 Kč jako jistotu na předběžné opatření dle § 75b odst. 1 o. s. ř., ač k takovému postupu nebyla povinna. Institut předběžného opatření ve správním soudnictví je upraven komplexně v § 38 s. ř. s., který složení jistoty nepředpokládá. Ve správním soudnictví tedy nelze návrh na vydání předběžného opatření spojit se složením jistoty. Z tohoto důvodu soud rozhodl, že se uvedená částka vrací žalobkyni.
33. Protože soud tímto usnesením rozhodl (a to v zákonné lhůtě pro vydání předběžného opatření) o žalobě způsobem, jímž se řízení končí, odpadl procesní základ pro zatímní úpravu poměrů podle § 38 s. ř. s. Návrh na vydání předběžného opatření se tak stal bezpředmětným; samostatné rozhodnutí o něm by již nemohlo plnit účel předběžné ochrany.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. května 2026

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.